

Věc C-168/21

Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyhotovené na základě čl. 98 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora**Datum podání:**

16. března 2021

Předkládající soud:

Cour de cassation (Kasační soud, Francie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

26. ledna 2021

Navrhovatel v řízení o kasačním opravném prostředku:

Procureur général près la cour d'appel d'Angers

(Nejvyšší státní zástupce u odvolacího soudu v Angers)

I. Předmět kasačního opravného prostředku a údaje o něm:

- 1 Rozsudkem ze dne 9. října 2009 odsoudil Corte d'appello di Genova (odvolací soud v Janově, Itálie) KL k trestům odnětí svobody za čtyři trestné činy spáchané při demonstracích proti summitu G8.
- 2 Nejprísnejší trest odnětí svobody (deset let) byl uložen za trestný čin „devastazione e saccheggio“ (devastace a plenění) (článek 419 Codice penale; italský trestní zákoník) spáchaný sedmi skutky spočívajícími v tomtéž protiprávním jednání, a sice:
 - 1) poškozením městských zařízení a veřejného majetku;
 - 2) poškozením a pleněním stavenišť;
 - 3) úplným zničením prostor úvěrové instituce „Credito Italiano“;
 - 4) úplným zničením vozidla Fiat Uno požárem;
 - 5) úplným zničením prostor úvěrové instituce „Carige“ požárem;
 - 6) úplným zničením vozidla Fiat Brava požárem;

- 7) úplným zničením a pleněním supermarketu.
- 3 Corte suprema di cassazione (Nejvyšší kasační soud, Itálie) zamítl kasační opravný prostředek KL.
 - 4 Dne 6. června 2016 vydaly italské justiční orgány vůči KL evropský zatýkací rozkaz za účelem výkonu trestů odnětí svobody.
 - 5 Rozsudkem ze dne 4. listopadu 2020 chambre de l'instruction d'Angers (vyšetřovací senát v Angers, Francie) v podstatě odmítl předat KL italským orgánům za účelem výkonu evropského zatýkacího rozkazu, jelikož tento byl vydán za účelem výkonu trestu odnětí svobody v délce deseti let, uloženého za devastaci a plenění.
 - 6 Vyšetřovací senát totiž uvedl, že dvě z jednání, která zakládají tento trestný čin, nemohou představovat trestný čin ve Francii, a sice poškození prostor Credito Italiano (jednání č. 3) a poškození vozidla Fiat Brava požárem (jednání č. 6).
 - 7 Jednak se KL nacházel pouze v blízkosti finanční instituce, když se jiné osoby patřící k téže skupině dopouštěly ničení, a jednak, pokud jde o ničení a požár vozidla, KL byl viděn pouze „v blízkosti vozidla“ s holí v ruce.
 - 8 Vyšetřovací senát tedy dospěl k závěru, že ve vztahu k těmto dvěma skutkům není podmínka oboustranné trestnosti splněna, pokud se KL osobně nepodílel na jednání, které je podle francouzského práva trestné.
 - 9 Vzhledem k tomu, že všech sedm skutků bylo italským soudem posouzeno jako nedělitelný celek, podmínka oboustranné trestnosti vyžaduje upustit od předání pro všechny tyto neoddělitelné skutky, které jsou článkem 419 italského trestního zákoníku kvalifikované a trestané jako devastace a plenění.
 - 10 Nejvyšší státní zástupce v Angers podal proti tomuto rozsudku kasační opravný prostředek.

II. Unijní právo:

Listina základních práv Evropské unie

- 11 Článek 49, nadepsaný „Zásady zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů“, stanoví:

„[...]“

3. Výše trestu nesmí být nepřiměřená trestnému činu.“

Rámcové Rozhodnutí Rady ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (2002/584/SVV)

- 12 Článek 2, nadepsaný „Oblast působnosti evropského zatýkacího rozkazu“, stanoví:

„[...]“

4. U jiných trestných činů než uvedených v odstavci 2 může být předání podmíněno tím, že jednání, kvůli kterému byl vydán evropský zatýkací rozkaz, představuje trestný čin podle práva vykonávajícího členského státu, nezávisle na znacích skutkové podstaty nebo popisu trestného činu.“

- 13 Článek 4, nadepsaný „Důvody, pro které je možné odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu“, stanoví:

„Vykonávající justiční orgán může odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu:

1) pokud v některém z případů uvedených v čl. 2 odst. 4 nepředstavuje jednání, pro které byl vydán evropský zatýkací rozkaz, trestný čin podle práva vykonávajícího členského státu; [...]“

III. Kasační opravný prostředek nejvyššího státního zástupce v Angers:

- 14 Státní zástupce má zejména za to, že pokud byl vyšetřovací senát toho názoru, že dva trestné činy, a sice poškození instituce Credito Italiano a zničení a zapálení vozidla Fiat Brava, spáchaný nebyly, příslušelo mu pouze ověřit, že uložený trest nepřesahuje horní hranici trestní sazby za ty trestné činy, u nichž oboustranná trestnost existuje.
- 15 V tomto ohledu generální advokát u Cour de cassation (Kasační soud) dodává, že zaprvé okolnost, že přinejmenším jedno ze sedmi jednání, za něž byl KL uznán vinným trestným činem devastace a plnění, není podle francouzského trestního práva trestné, neumožňuje učinit závěr, že u tohoto trestného činu není splněna podmínka oboustranné trestnosti. Podle něj by totiž KL mohl být ve Francii trestně odpovědný za poškození nebo krádež na základě pěti dalších jednání kvalifikovaných jako trestný čin devastace a plnění, přičemž je nesporné, že tyto skutky podle italského práva postačí k naplnění znaků tohoto trestného činu.
- 16 Zadruhé tvrdí, že úvahy vyšetřovacího senátu založené na neoddělitelnosti jednání kvalifikovaných jako trestný čin devastace a plnění vede tento senát k posuzování, za jakých podmínek má být tento trestný čin považovaný za spáchaný podle italského práva, což překračuje jeho úlohu v rámci přezkumu oboustranné trestnosti.

- 17 Konečně uvádí, že řešení, které spočívá v odmítnutí předání k výkonu trestu uloženého za devastaci a plenění, znamená, že dotyčnému je zajištěna beztrestnost za všechny takto potrestané skutky, ačkoli u většiny z nich není sporu o tom, že by předání bylo možné a potrestání odůvodněné.
- 18 V tomto ohledu se dovolává judikatury Cour de cassation (Kasační soud), podle níž lze předání osoby vyžádané na základě evropského zatýkacího rozkazu provést, pokud byl jediný trest uložen alespoň za jeden z trestných činů splňujících podmínky stanovené v člancích 695–12 a 695–23 trestního řádu (které jsou uvedeny v kapitole věnované evropskému zatýkacímu rozkazu) a nepřekračuje horní hranici trestu, který lze uložit za trestné činy, jež mohou vést k předání.
- 19 Tvrdí, že toto řešení je třeba použít rovněž v případě odsouzení za jediný trestný čin sestávající z několika jednání, jejichž určitá část by k předání vést nemohla.

IV. Závěry Cour de cassation (Kasační soud):

- 20 Kasační opravný prostředek nastoluje otázky týkající se podmínky oboustranné trestnosti a uplatnění zásady přiměřenosti vykonávajícím státem.

K podmínce oboustranné trestnosti

- 21 Článek 2 odst. 4 rámcového rozhodnutí 2002/584/SVV umožňuje vykonávajícímu státu, pokud jde o jiné trestné činy, než které jsou uvedeny na seznamu třiceti dvou trestných činů uvedených v odstavci 2, podmínit předání tím, že jednání, kvůli kterému byl vydán evropský zatýkací rozkaz, představuje trestný čin podle práva vykonávajícího členského státu, nezávisle na znacích skutkové podstaty nebo popisu trestného činu.
- 22 Souběžně s tím článek 4 téhož rámcového rozhodnutí týkající se důvodů, pro které je možné odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu, v odstavci 1 stanoví možnost vykonávajícího justičního orgánu odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu, není-li splněna podmínka oboustranné trestnosti.
- 23 Z judikatury Soudního dvora (rozsudek ze dne 11. ledna 2017, Grundza, C-289/15, EU:C:2017:4, bod 38) vyplývá, že při posouzení oboustranné trestnosti přísluší příslušnému orgánu vykonávajícího státu ověřit, zda by skutkové okolnosti zakládající trestný čin, jak jsou popsány v rozsudku vydaném příslušným orgánem vydávajícího státu, v případě, že by nastaly na území vykonávajícího státu, byly jako takové rovněž trestné na uvedeném území.
- 24 Soudní dvůr upřesňuje, že jelikož podmínka oboustranné trestnosti představuje výjimku ze zásady uznání rozsudku a výkonu trestu, musí být působnost důvodu pro odmítnutí uznání rozsudku a výkonu trestu vycházejícího z nedostatku oboustranné trestnosti podle čl. 9 odst. 1 písm. d) rámcového rozhodnutí 2008/909

vykládána restriktivně, aby se omezily případy odmítnutí uznání a výkonu (rozsudek ze dne 11. ledna 2017, Grundza, C-289/15, EU:C:2017:4, bod 46).

- 25 Konečně Soudní dvůr uvádí, že není nutná přesná shoda mezi znaky skutkové podstaty trestného činu vymezenými v právních řádech vydávajícího a vykonávajícího členského státu ani přesná shoda v názvu či taxonomii tohoto trestného činu podle obou vnitrostátních právních řádů (rozsudek ze dne 11. ledna 2017, Grundza, C-289/15, EU:C:2017:4, bod 35).
- 26 V projednávané věci byl KL odsouzen k deseti letům odnětí svobody za devastaci a plnění, protože se dopustil sedmi skutků spočívajících v poškozování nebo plnění. Vyšetřovací senát cour d'appel d'Angers (odvolací soud v Angers) dospěl k závěru, že dvě z těchto jednání nemohou být trestně stíhána podle francouzského práva. Naproti tomu měl za to, že pět z těchto poškozujících jednání mohlo být ve Francii trestně stíháno pod kvalifikací krádeže s poškozením, spáchané ve skupině osob.
- 27 Trestný čin devastace a plnění v italském právu postihuje jednání spočívající v mnohonásobném a masivním ničení a poškozování, které působí nejen újmu vlastníkům uvedeného majetku, ale rovněž narušení veřejného pořádku, což ohrožuje klidný průběh občanského života.
- 28 Ve francouzském trestním právu není zvlášť stíhána skutečnost, že byl ohrožen veřejný pořádek masivním ničením movitého nebo nemovitého majetku. Stíháno je pouze ničení, poškozování, krádež s poškozením, spáchané případně ve skupině osob, může-li způsobit újmu vlastníkům majetku.
- 29 Vystává tedy otázka, zda je toto narušení veřejného pořádku, které odvolací soud v Janově a italský nejvyšší kasační soud považoval ve vztahu ke KL za základní znak skutkové podstaty trestného činu devastace a plnění, relevantní pro účely posouzení podmínky oboustranné trestnosti.
- 30 Ačkoli není vyžadována dokonalá shoda mezi znaky skutkové podstaty trestného činu v italském a francouzském právu, narušení veřejného pořádku se nicméně jeví být základním znakem trestného činu devastace a plnění.
- 31 Z toho vyplývá, že v takovém případě se nezdá být uplatnění zásady oboustranné trestnosti natolik zjevné, aby neponechávalo prostor rozumným pochybnostem.
- 32 Cour de cassation (kasační soud) k tomuto bodu položí Soudnímu dvoru první dvě otázky, které jsou uvedeny níže.

K posouzení přiměřenosti evropského zatýkacího rozkazu vykonávajícím členským státem

- 33 Zatímco zásada oboustranné trestnosti nebrání předání, vystává otázka přiměřenosti trestu, pro který je předání požadováno, a to pouze ve vztahu ke skutkům, pro které je podmínka oboustranné trestnosti splněna.

- 34 Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že zásada vzájemného uznávání, na které stojí struktura rámcového rozhodnutí 2002/584/SVV, na základě čl. 1 odst. 2 tohoto rozhodnutí zahrnuje rovněž to, že členské státy jsou v zásadě povinny vyhovět evropskému zatýkácímu rozkazu (rozsudek ze dne 6. října 2009, Wolzenburg, C-123/08, EU:C:2009:616, bod 57).
- 35 Členské státy totiž mohou odmítnout vykonat takový rozkaz pouze v případech odmítnutí výkonu stanovených v člancích 3, 4 a 4a rámcového rozhodnutí a jeho výkon mohou vázat jen na podmínky definované v článku 5 tohoto rámcového rozhodnutí (rozsudek ze dne 16. července 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 36).
- 36 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že rámcové rozhodnutí o evropském zatýkáčím rozkazu neobsahuje ustanovení, které by vykonávajícímu členskému státu umožňovalo odmítnout předání dotyčné osoby z důvodu, že trest uložený vystavujícím státem se jeví nepřiměřený s ohledem na skutky, pro které je předání požadováno.
- 37 Třebaže má tedy vykonávající členský stát za to, že existují závažné obtíže, pokud jde o přiměřenost evropského zatýkáčím rozkazu, nemůže z tohoto důvodu odmítnout nařídít předání vyžádané osoby za účelem výkonu trestu uloženého vystavujícím členským státem.
- 38 Ačkoli je v zásadě na vystavujícím státu, aby ověřil přiměřenost evropského zatýkáčím rozkazu před jeho vydáním, což posiluje zásadu vzájemného uznávání, toto ověření nezabrání porušení zásady přiměřenosti tehdy, pokud byl zatýkáčím rozkaz, tak jako v projednávané věci, vydán za účelem výkonu trestu uloženého za jediný trestný čin spáchaný několika jednáními, z nichž pouze některá představují trestný čin podle práva vykonávajícího členského státu.
- 39 V takovém případě bude totiž trest uložený vystavujícím státem vykonán v plném rozsahu, i když ve vztahu k některým ze skutků sankcionovaným tímto trestem je předání vyloučeno.
- 40 Z toho vyplývá, že nelze vyloučit, že rozkaz přiměřený při svém vydání již nebude přiměřený při svém výkonu.
- 41 Z článku 1 odst. 3 ve spojení s bodem 12 odůvodnění rámcového rozhodnutí o evropském zatýkáčím rozkazu přitom vyplývá, že v rámci evropského zatýkáčím rozkazu musí být dodržována základní práva a základní právní zásady, které jsou vyjádřeny v Listině.
- 42 V tomto ohledu čl. 49 odst. 3 Listiny stanoví zásadu, že výše trestu nesmí být nepřiměřená trestnému činu.
- 43 Cour de cassation (kasační soud) položí k tomuto bodu třetí předběžnou otázku.

V. Žádost o zrychlené řízení:

- 44 Vzhledem k požadovanému výkladu, který může mít obecné důsledky jak pro orgány, které mají spolupracovat v rámci evropského zatýkacího rozkazu, tak pro práva vyžádané osoby, jež se nachází v nejisté situaci, vzhledem k povinnosti vykonávajícího justičního orgánu rozhodnout za co nejlepších podmínek o žádosti o předání, která mu byla zaslána, aby tak měl možnost splnit v co nejkratší lhůtě povinnosti, které pro něj vyplývají z rámcového rozhodnutí 2002/584/SVV a z opatření omezujícího osobní svobodu KL v tomto řízení (soudní kontrola), je třeba požádat o projednání ve zrychleném řízení upraveném v článku 23a statutu Soudního dvora Evropské unie a v článku 105 a následujících jednacím řádu tohoto Soudního dvora.

VI. Položené otázky:

- 45 Kasační soud pokládá následující otázky:
1. Musí být čl. 2 odst. 4 a čl. 4 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 vykládány v tom smyslu, že podmínka oboustranné trestnosti je splněna v takové situaci, jako je situace dotčená ve věci v původním řízení, kdy je předání požadováno pro jednání, která byla ve vystavujícím státě kvalifikována jako devastace a plnění, a spočívajících ve skutcích devastace a plnění, které mohou narušit veřejný pořádek, pokud ve vykonávajícím státě existují trestné činy krádeže s poškozením, ničení, poškození, u nichž narušení veřejného pořádku není znakem skutkové podstaty?
 2. V případě kladné odpovědi na první otázku, mají být čl. 2 odst. 4 a čl. 4 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 vykládány v tom smyslu, že soud vykonávajícího státu může odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu vydaného za účelem výkonu trestu, pokud zjistí, že dotyčná osoba byla justičními orgány vystavujícího státu odsouzena k tomuto trestu za spáchání jediného trestného činu, jehož se dopustila různými jednáními, a že pouze část těchto jednání představuje trestný čin dle práva vykonávajícího státu? Je třeba rozlišovat podle toho, zda justiční orgány vystavujícího státu považovaly tato různá jednání za oddělitelná, či nikoli?
 3. Ukládá čl. 49 odst. 3 Listiny základních práv justičnímu orgánu vykonávajícího členského státu povinnost odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu, pokud byl vydán za účelem výkonu jediného trestu pro potrestání jediného trestného činu, avšak některé skutky, za něž byl tento trest uložen, nejsou podle práva vykonávajícího členského státu trestným činem, takže předání může být povoleno pouze pro část těchto skutků?